

לכלי שטף תוך, הרי הוא בכלי חרס — מה כלי חרס דוקא כשנטמא תוכו נטמא אף גבו. אבל אם נטמא גבו לא נטמא תוכו [והיינו שאינו טמא כלל], אף כלי שטף, אם נטמא תוכו נטמא גם גבו. אך אם נטמא גבו לא נטמא תוכו. ודוקא באין לו תוך אין בו חילוק בין תוכו לגבו, שאם נטמא מצד אחד נטמא כולו.

והוינן בה: בשלמא כלי חרס גלי ביה רחמנא דין תוכו, דבתוכו תלה רחמנא, דאי איטמי תוכו נטמא כולו. ואי לא נטמא תוכו אלא גבו, לא נטמא תוכו.

אלא כלי שטף — מי גלי ביה רחמנא דין תוכו שחלוקה קבלת טומאה בתוכו מגבו?

ומבארין: אי בטומאה דאורייתא, הכי נמי דבכלי שטף לא שנא תוכו מגבו.

הכא במאי עסקינן: בטומאת משקין דרבנן. ובטומאה דרבנן הוא דאמרינן דכלי שטף שיש לו תוך, אם נטמא גבו לא נטמא תוכו.

דתנן: כלי שטף שנטמא אחוריו במשקין טמאים — אחוריו טמאין. אבל תוכו, וכן אגנו, בית קיבול התחתון שהוא יושב עליו [פירוש אחר: אוגנו — שפתו], וכן אזנו, בית אחיזתו, וידיו, שעושים יד מאחוריו לאחוז בו כגון מחבת, טהורין.

אבל אם נטמא תוכו מטומאת משקין — כולו טמא.

ומבארין: דמדאורייתא אין אוכל מטמא כלי. ואין משקה מטמא כלי. ורק רבנן הוא

והיינו, שדין אחורי הכלי הזה הוא כדין החלק הפנימי [שמשתמשים בו] לגבי קבלת טומאה. שאין דינו כשאר כלי חרס שיש להם תוך שבהם הדין הוא: אם נטמא תוכו אף גבו טמא, אך אם נטמא גבו, אינו נטמא כלל מהתורה אלא הוא טהור<sup>(6)</sup>, כיון שכאן מדובר בכלי שאין לו תוך.

אלא דינו של כלי זה: נטמא תוכו, נטמא גבו. ואפילו נטמא גבו, נטמא תוכו.

ופרכינן: כיצד נטמא בכלל כלי חרס שאין לו תוך? והא דין טומאה של כלי חרס רק בתוכו תלה רחמנא, שאינו מטמא אלא מתוכו, דכתיב: [ויקרא י"א, ל"ג] "וכל כלי חרס אשר יפול מהם אל תוכו יטמא". שדוקא אי אית ליה תוך איטמי ליה. אבל אי לית ליה תוך לא איטמי ליה!?

אמר רבי יצחק בר אבין: הכי קאמר: כל שאין לו תוך בכלי חרס — כנגדו בכלי שטף, [כלומר, כלי כזה שאין לו תוך והוא "כלי שטף" ואיירי בכלי עץ, שאין פשוטיהן מקבלים טומאה מהתורה, וכפי שמתבאר למסקנא] — אין לו אחוריים לחלוקה, שאין בו חילוק בין אחוריו לתוכו, ואם נטמא תוכו, נטמא גבו. נטמא גבו, נטמא תוכו.

ומקשינן: למה לי למיתלייה לכלי שטף בכלי חרס, דאמרינן "כל שאין לו תוך בכלי חרס כנגדו בכלי שטף"?

נימא — כל שאין לו תוך בכלי שטף, אין לו אחוריים לחלוקה!?

ומבארין: הא קא משמע לן: דאם יש לו

5. וכמבואר לעיל שזו היא דעתם של רוב הראשונים.